

Fàbrica de cal Casals

Prats de Lluçanès

Ubicació

Comarca: Lluçanès
Lloc/Adreça: Plaça Vella, 6. Nucli urbà. Prats de Lluçanès

Coordenades:

Latitud: 42.00723
Longitud: 2.02952
UTM Est (X): 419636
UTM Nord (Y): 4651034

Classificació

Número de fitxa 08171-58
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Contemporani Eclecticisme
Segle XIX
Estat de conservació Bo
Protecció Legal
Tipus de protecció: BPU
Observacions protecció: Pla d'Ordenació Urbanística Municipal. Tipus de protecció: Integral
Data aprovació: dt., 12/06/2018 - 12:00
Número inventari Sí, IPA. 23338/IPIC. 24.213.157
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Productiu
Titularitat Privada
Titular: Ref. cad.: 60916DG1591S
Autoria de la fitxa Jordi Compte i Marta Homs
Data de registre de la fitxa: dc., 06/12/2006 - 01:00

Descripció

La fàbrica de cal Casals, també coneguda al segle XIX com a cal Jordana i modernament amb el sobrenom de cal Tancat, està situada a la plaça vella, al nucli de Prats de Lluçanès. Es tracta d'un edifici de grans dimensions compost per planta baixa i dos pisos (la planta baixa i el primer pis de gran alçada) construït amb carreus ben treballats a la planta baixa i arrebossat de color crema als dos pisos, els quals presenten cantonades sobresortides. L'edifici està coronat per una cresta de merlets donant una aparença de torre. A la part dreta, un cos de l'edifici sobresurt lleugerament de forma perpendicular, formant un petit queixal. A la part del darrere hi ha una nau de planta baixa amb grans finestrals i teulada de doble vessant, fruit d'una ampliació de la fàbrica dels anys 20 del segle XX. La façana principal, orientada a l'oest, presenta quatre grans portals coronats amb arc escarser amb clau sobresortint que trenca l'arc. Al primer pis hi ha tres grans balcons amb bases de pedra, dos dels quals sustentats amb dues mènsules de pedra, i enmig d'aquests balcons hi ha una finestra geminada rectangular amb la separació decorada en forma de fals pilar. L'altre balcó està situat al cos que sobresurt, i està flanquejat per dos pilars i presenta la llinda decorada amb motius florals. Separa el primer del segon pis un fris decorat amb motius vegetals que s'alternen amb d'altres de florals. Antigament, en aquest fris hi havia la inscripció: Fàbrica de Tejidos de Ramon Casals. El segon pis de menor alçada està format per 14 finestres en galeria d'arc de mig punt amb decoració que imita el maó en el seu emmarcament.

Història

A inicis del segle XX, Prats de Lluçanès comptava amb sis grans fàbriques de teixits de cotó, entre les quals hi havia cal Jordana, una de les més grans. Pere Arcs i Serrat va fer el nou edifici de cal Jordana pels anys 1883 a 1886, i la seva millor època es va produir durant els anys 1910 a 1912, quan aleshores comptaven amb un conjunt de 60 telers de mà i uns 75 treballadors repartits entre teixidors (un per cada teler), rodeters o canelladores, bitllaires i ordidores. Se seguia un procés de producció continuat: entraven les madeixes de fil de cotó i sortia la roba en diferents colors i dibuixos, la qual s'utilitzava per fer matalassos. Cada peça feia uns cinquanta metres, producte d'una setmana de treball, dedicant-hi unes dotze hores diàries (de 5h del matí a les 7h del vespre). En aquesta època cada treballador guanyava unes nou pessetes setmanals. Arribats a l'any 1913-14, tanquen la fàbrica i la compra uns anys més tard en Ramon Casals i Sarriera. Cal Casals obre les portes l'any 1921 amb una trentena de treballadors. Era una fàbrica d'espardenyes i lona on també es fabricava la tela de les saques de correus. La fàbrica durà fins a principis de la dècada dels seixanta (CORTADA: 1982). Els seus teixits es comercialitzaven sota el nom de la "Mariposa". L'any 1971 compra la fàbrica la família Rovira i produeixen una filatura de recuperació amb 8 continues, 4 manuals, 1 batan, i 2 metxeres. Hi treballaven unes 10012 persones, però la fàbrica va tancar abans de l'any 1980, ja que aquest any comprà l'edifici la família Font Besa, la qual instal·là, als baixos, un garatge de cotxes.

Bibliografia

CORTADA, F. X., La indústria tèxtil al Lluçanès. (segle XX: Prats de Lluçanès) dins la revista Estel, abril de 1982. MESTRE, P., Inventari del Patrimoni Industrial de Catalunya. Prats de Lluçanès. Museu de la Ciència i de la Tècnica de Catalunya. 1998 Inventari del Patrimoni Arquitectònic de Prats de Lluçanès, Àrea de Coneixement i Recerca, Departament de Cultura, Generalitat de Catalunya, revisat l'agost de 2006.

